

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 27 Απριλίου 2021

Το ΕΕΣ αναλύει για πρώτη φορά έναν αχαρτογράφητο τομέα: τους κινδύνους και τις προκλήσεις που συνεπάγονται οι οικονομικές εισφορές χωρών εκτός ΕΕ προς την ΕΕ και ορισμένα κράτη μέλη της

Μια σειρά χωρών εκτός ΕΕ καταβάλλει οικονομικές εισφορές προς την ΕΕ και τα κράτη μέλη της. Η διαχείριση των εν λόγω εισφορών αποτελεί πεδίο σπαρμένο με κινδύνους, ορισμένοι από τους οποίους αποτελούν απόρροια του Brexit. Όλα αυτά αναλύονται στην πρώτη σφαιρική επισκόπηση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με το ελάχιστο γνωστό αυτό θέμα, η οποία δημοσιεύθηκε σήμερα. Τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) καταβάλλουν επίσης άμεσες εισφορές σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ, ως αποτέλεσμα των συμφωνιών-πακέτο που προέκυψαν από τις διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο των οποίων τους παραχωρήθηκε πρόσβαση στην εσωτερική αγορά της ΕΕ. Οι τελευταίες αυτές εισφορές συνεπάγονται ορισμένες βασικές προκλήσεις, που συνίστανται στη διασφάλιση της αναλογικότητάς τους προς τα οφέλη της πρόσβασης στην εσωτερική αγορά, καθώς και της συμπληρωματικότητάς τους προς τις δράσεις της ΕΕ, περιορίζοντας παράλληλα τον κίνδυνο διπλής χρηματοδότησης.

Περίπου το 1 % των εσόδων της ΕΕ προέρχεται από εισφορές που καταβάλλουν 18 εκτός ΕΕ χώρες. Το ποσό αυτό την περίοδο 2014-2019 ανήλθε σε περίπου 7 δισεκατομμύρια ευρώ, με μεγαλύτερες εισφέρουσες την Ελβετία και τη Νορβηγία (2,2 δισεκατομμύρια ευρώ έκαστη), ακολουθούμενες από την Τουρκία (1,3 δισεκατομμύρια ευρώ) και το Ισραήλ (1 δισεκατομμύριο ευρώ). Ως αντιστάθμισμα για τις εισφορές τους, οι εκτός ΕΕ χώρες αποκτούν πρόσβαση σε προγράμματα ή δραστηριότητες της ΕΕ, όπως τα προγράμματα «Ορίζων 2020» και Erasmus+. Επιπλέον των απευθείας εισφορών στον προϋπολογισμό της ΕΕ, τα τέσσερα κράτη της ΕΖΕΣ (Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία και Ελβετία) καταβάλλουν κατά μέσο όρο 0,5 δισεκατομμύρια

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της επισκόπησης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της επισκόπησης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

ευρώ ετησίως απευθείας σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ. Οι εν λόγω εισφορές λειτουργούν συμπληρωματικά προς την πολιτική συνοχής της ΕΕ, συμβάλλοντας στη μείωση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων στην ΕΕ και στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

«Με την παρούσα επισκόπηση επιδιώκουμε να παρουσιάσουμε σφαιρικά το εν πολλοίς άγνωστο ζήτημα των εισφορών που καταβάλλουν χώρες εκτός ΕΕ είτε άμεσα στον προϋπολογισμό στην ΕΕ είτε σε ορισμένα από τα κράτη μέλη της», δήλωσε ο François-Roger Cazala, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την επισκόπηση. «Οι εργασίες μας αναδεικνύουν για πρώτη φορά τις προκλήσεις που συνεπάγονται για την ΕΕ οι εν λόγω εισφορές και η διαχείρισή τους.»

Μία τέτοια πρόκληση συνίσταται στην προώθηση της διαφάνειας και της λογοδοσίας προς όφελος των ενδιαφερόμενων δημόσιων και αρμόδιων για τον προϋπολογισμό αρχών, μέσω της παρουσίασης σε τακτική βάση λεπτομερών στοιχείων σχετικά με τις εισφορές κάθε εκτός ΕΕ χώρας ανά πρόγραμμα ή δραστηριότητα της ΕΕ.

Οι ελεγκτές επισήμαναν επίσης τη σημαντική, βραχυπρόθεσμη πρόκληση του χειρισμού του αντικτύπου του Brexit στις εισφορές των εκτός ΕΕ χωρών. Το Brexit θα έχει ως αποτέλεσμα τη συνολική αύξηση των εν λόγω εισφορών, λόγω του αντικτύπου του στους επιμέρους υπολογισμούς.

Ακόμη, οι ελεγκτές επισημαίνουν προκλήσεις που συνδέονται με τις εισφορές που καταβάλλουν άμεσα οι χώρες της ΕΖΕΣ σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ (όχι δηλαδή στον προϋπολογισμό της ΕΕ), επί των οποίων τα θεσμικά όργανα της ΕΕ δεν ασκούν άμεση εποπτεία. Οι εισφορές αυτές μπορούν να θεωρηθούν ως αντιστάθμισμα για τη συμμετοχή των χωρών της ΕΖΕΣ στην εσωτερική αγορά της ΕΕ. Μολονότι στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων λαμβάνονται ως έναν βαθμό υπόψη τα οφέλη που αντλούν οι εν λόγω χώρες από τη συμμετοχή τους στην εσωτερική αγορά, τα συνολικά ποσά που εισφέρουν συνιστούν αποτέλεσμα πολιτικής συμφωνίας και ο υπολογισμός τους δεν βασίζεται σε ειδική μεθοδολογία. Η πρόκληση για την ΕΕ είναι, στο πλαίσιο μελλοντικών διαπραγματεύσεων με τις εν λόγω χώρες, να διασφαλίσει την αναλογικότητα των οικονομικών εισφορών προς τα οφέλη της πρόσβασης στην εσωτερική αγορά.

Όσον αφορά την υλοποίηση των εισφορών που καταβάλλονται άμεσα σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ, εφαρμόζονται δυο διακριτά νομοθετικά πλαίσια και πλαίσια ρυθμίσεων διαχείρισης, αναφοράς στοιχείων, εσωτερικού και λογιστικού ελέγχου (για τις επιχορηγήσεις της Νορβηγίας / του ΕΟΧ και την εισφορά της Ελβετίας στη διευρυμένη ΕΕ). Οι εισφορές αυτές λειτουργούν συμπληρωματικά προς την πολιτική συνοχής της ΕΕ, η οποία βασίζεται σε μια τρίτη, διαφορετική δέσμη κανονισμών και διαδικασιών. Ως εκ τούτου, σε ορισμένα κράτη μέλη συνυπάρχουν τρία διαφορετικά σύνολα ρυθμίσεων διαχείρισης για την επιδίωξη παρόμοιων στόχων πολιτικής. Η βασική πρόκληση που θέτει η συνύπαρξη τριών συνόλων ρυθμίσεων διαχείρισης είναι η ανάγκη για αποτελεσματικό συντονισμό, η μεγιστοποίηση της συμπληρωματικότητας και ο περιορισμός του κινδύνου διπλής χρηματοδότησης δράσεων.

Γενικές πληροφορίες

Η περίοδος που εξετάσαμε αναλυτικά για τους σκοπούς της παρούσας οικονομικής επισκόπησης είναι τα έτη 2014 έως 2019. Η επισκόπηση καλύπτει τις εισφορές σε προγράμματα και δραστηριότητες της ΕΕ, με βάση τα παραδείγματα των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και Erasmus+ (των προγραμμάτων με τις μεγαλύτερες εισφορές), καθώς και τις (σημαντικού ύψους) εισφορές που καταβάλλουν απευθείας οι χώρες της ΕΖΕΣ σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ. Ακόμη,

καλύπτει τις εισφορές που καταβάλλονται απευθείας σε κράτη μέλη, και συγκεκριμένα τις επιχορηγήσεις του ΕΟΧ / της Νορβηγίας και την εισφορά της Ελβετίας.

Οι 18 εκτός ΕΕ χώρες που εισέφεραν στον προϋπολογισμό της ΕΕ κατά την περίοδο 2014-2019 ήταν τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) (ήτοι η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία), υποψήφια προς ένταξη στην ΕΕ χώρες (η Αλβανία, το Μαυροβούνιο, η Βόρεια Μακεδονία, η Σερβία και η Τουρκία), δυνάμει υποψήφια μέλη (η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και το Κοσσυφοπέδιο), χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (η Αρμενία, η Γεωργία, το Ισραήλ, η Μολδαβία, η Τυνησία και η Ουκρανία), καθώς και οι Νήσοι Φερόες.

Το παρόν έγγραφο δεν αποτελεί έκθεση ελέγχου, αλλά επισκόπηση βασισμένη σε δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν ειδικά για τον σκοπό αυτό έως τον Δεκέμβριο του 2020.

Η επισκόπηση του ΕΕΣ με τίτλο «Οικονομικές εισφορές χωρών εκτός ΕΕ προς την ΕΕ και τα κράτη μέλη» είναι διαθέσιμη στον ιστότοπό του (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ.

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu